

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.IV.10.013/2026/5.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina előadó bíró
Dr. Dzsula Marianna bíró
Dr. Pataki Árpád bíró
Véghegy dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Kovács Sz. Tamás ügyvéd (cím1)

Az alperes:

alperes (cím2)

Az alperes képviselője:

Aparác, Siller és Tóth Ügyvédi Iroda (cím3; ügyintéző: dr. Aparác Dénes ügyvéd)

A per tárgya:

Munkaviszony jogellenes megszüntetése és sérelemdíj megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.018/2025/14.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 4.M.70.211/2024/15.

Rendelkező rész

A Kúria a Szegedi Ítéltábla Mf.I.40.018/2025/14. számú ítéletének az első- és másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét az elsőfokú perköltség összegére nézve megváltoztatja és az alperes perköltségfizetési kötelezettségét 3 646 500 (hárommillió-hatszáznegyvenhatezer-ötszáz) forintban állapítja meg. Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 522.000 (ötszázhuszonnégyezer) forint fellebbezési eljárási költséget. A Kúria a jogerős ítéletet a sérelemdíj mértékét helybenhagyó részében hatályában fenntartja, ezt meghaladóan nem érinti.

Megállapítja, hogy a felek a felülvizsgálati eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak a Nemzeti Adó-és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 261.390 (kettőszázhatvanegyezer-háromszázkilencven) forint felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60. napon esedékes.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás

[1] A felperes 1982. óta állt kapcsolatban az alperessel, illetve annak jogelődjével, 2016. október 26-tól takarítás irányító munkakörben állt az alperes alkalmazásában. Távolléti díja 286 839 forint volt.

[2] A felperes feladatkörébe tartozott – egyebek mellett – a takarítást végző munkavállalók munkájának szervezése, ellenőrzése, felügyelete és irányítása is. A beosztásába tartozó takarítók közül általában nyolc fő, ún. rehabilitációs ellátásban részesülő, 4 órában dolgozó munkavállaló volt, míg mellettük teljes munkaidőben egy, illetve két fő munkavállalót foglalkoztatott az alperes.

[3] A felperes az irányítása alá tartozó rehabilitációs munkavállalókat több alkalommal piszkálta, sértegette, így 2022-ben név1 munkáját kifogásolta, majd azt jelezte számára, ha nem úgy végzi a munkáját, ahogy azt elvárja, akkor „nyakon vágja”. név1 a munkaviszonya fennállása alatt több alkalommal volt táppénzen, ezért a felperes kilátásba helyezte, hogy büntetésből a délutáni műszakba osztja be.

[4] 2022. december 15-én az alperes karácsonyi ajándécsomagban részesítette a munkavállalókat, amelyet az éjszakai műszakban munkát végzők reggel 5 óra 30 perckor vettek át. A felperes az ajándécsomag átvételekor név2val megalázó módon kiabált. Az érintett panaszbejelentését követően név3 2022. december 21-én a felperest behívatta és felhívta a figyelmét arra, hogy változtasson magatartásán.

[5] név1 2022 év végén szüntette meg az alperesnél fennálló munkaviszonyát, amellyel összefüggésben 2023. január 02-án ún. „exit interjú” készítettek vele. Ennek során előadta, hogy nincs új munkahelye, munkájával nincs gondja, azonban a feletteseként eljáró felperessel problémái voltak.

[6] Az alperes 2023. január 6-án írásbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest, amelynek átvételét azonban a felperes megtagadta, jegyzőkönyv készítéséhez nem járult hozzá.

[7] A felperes 2023. január 9-én hétfőn ismét munkába állt, majd január 10-én reggel rosszul lett, kórházba szállították. A felperes orrvérzéssel járó rosszulléte akut életveszélyt nem eredményező, hipertenzív sürgősségi állapot volt, amely a stressz okozta vérnyomáskiugrás miatt következett be. Az esetet követően a településnév1i név4 Kórház sürgősségi pszichiátriai ambulanciájára és pszichiátriai ambulanciájára járt kezelésre, ellenőrzésre. A felperes ezen időpontig általános, jó egészségi állapotban volt, magasvérnyomás problémái miatt napi fél szem Valsacor 160 mg gyógyszert szedett, pszichés, illetve lelki eredetű problémája azonban nem volt.

[8] Az alperes 2023. február 22-én a korábbi írásbeli figyelmeztetést vissza kívánta vonni, ehhez azonban a felperes nem járult hozzá. Az alperes ugyanezen a napon kelt felmondással a felperes munkaviszonyát a kifogásolt magatartása miatt megszüntette, egyben tájékoztatta arról, hogy végkielégítés nem illeti meg.

[9] A Szegedi Ítéltábla 2024. május 16-án kelt Mf.I.40.066/2023/13. sorszám alatti ítéletében – amelyet a Kúria Mfv.II.10.079/2024/4. számú ítéletével hatályában fenntartott – megállapította, hogy az alperes 2023. január 6-án kelt írásbeli figyelmeztetése érvénytelen.

[10] A felperes egészségügyi állapotában a munkaviszonya megszüntetését követően rosszabbodás következett be. A munkahelyi problémák felmerülését követően jelentkező testi és lelki tünetek ok-okozati összefüggésbe hozhatók az azt kiváltó eseményekkel, az írásbeli figyelmeztetéssel, valamint a munkaviszonya megszüntetésével. A felperes pszichés zavara, alkalmazkodási zavara, illetve a kevert szorongás és depresszió a betegség szintjét elérte, de idővel arányosan (hat hónap) az adekvát terápia mellett fokozatosan mérséklődött, majd megszűnt. A felperesnél jelenleg mentális betegség fennállása nem véleményezhető.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[11] A felperes a keresetében a felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként 573 678 forint végkielégítés és 430 260 forint átalánykártérítés, ezen összegek után 2023. június 15-től a kifizetésig számított késedelmi kamata, 3 000 000 forint sérelemdíj és ezen összeg 2023. február 23-tól számított késedelmi kamata, valamint 4.290.000 forint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A sérelemdíj iránt előterjesztett igény kapcsán arra hivatkozott, hogy az alperes intézkedésével megsértette a testi épséghez, egészséghez, képmáshoz és hangfelvételhez, továbbá jóhírnevéhez fűződő személyiségi jogát. Ezek közül álláspontja szerint az egészséghez való joga sérült a legnagyobb mértékben, amely a sérelemdíj iránti igénye 80%-át teszi ki.

[12] Perköltségigényét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 2. § (1) bekezdése alapján megkötött megbízási szerződésre alapította.

[13] Az alperes a kereset elutasítását és a felperes 3 430 000 forint + áfa összegben marasztalását kérte az Ükr. 2. § (1) bekezdése alapján. A felperes sérelemdíj iránt előterjesztett igényét megalapozatlannak és eltúlzottnak találta. Vítatta, hogy megsértette volna a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogát és kiemelte, hogy a sérelemdíj a jogsértés megállapításának egyébként sem automatikus következménye. A felperes rosszullétét és azt követő betegállományát álláspontja szerint alapbetegsége idézte elő. Munkajogi intézkedésével csupán a szokásosan együtt járó stresszt válthatta ki.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[14] A Kecskeméti Törvényszék a 4.M.70.211/2024/15. számú ítéletével a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként kötelezte az alperest 573 678 Ft végkielégítés, 430 260 Ft átalánykártérítés és ezen összegek után 2023. június 15-től a kifizetésig számított késedelmi kamatának, valamint 1 000 000 Ft sérelemdíj és ezen összeg után 2023. február 23-tól számított késedelmi kamatának megfizetésére. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest 4 290 000 Ft perköltség, valamint 120 118 forint eljárási illeték megfizetésére.

[15] Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás értékelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felmondás nem felelt meg a valós indokolás követelményének, nem volt okszerű, ezért a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 64. § (2) bekezdésébe ütközött. A munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként kötelezte az alperest végkielégítés, valamint felmondási időre járó távolléti díj megfizetésére.

[16] Az elsőfokú bíróság a felperes sérelemdíj iránti igényét részben találta megalapozottnak.

[17] A perben kirendelt igazságügyi szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes egészségkárosodása, valamint a munkaviszony között okozati összefüggés áll fenn, amelyben az érvénytelen írásbeli figyelmeztetés egyértelműen közrejátszott, ezt a folyamatot továbbá hátrányosan befolyásolta a munkaviszony jogellenes megszüntetése is. A szakvélemény igazolta, hogy a felperesnél magasvérnyomás-megbetegedés körülbelül 10 éve ismert, azonban a munkáltatói intézkedések miatt a fellépő pszichés zavar, alkalmazkodás zavar, kevert szorongásos depresszió a betegség szintjét ugyan elérte, azonban 6 hónap alatt adekvát terápia mellett fokozatosan mérséklődött, majd megszűnt, így jelenleg mentális betegség már nem véleményezhető. A felperesnél célszervi szövődmény, szervkárosodás nem alakult ki, vérnyomása átmenetileg időnként magasabb tartományban volt. A munkahelyi problémák felmerülését követően jelentkező testi és lelki tünetek okozati összefüggésbe hozhatók a kiváltó eseménnyel, amelyek egyben egyéni sajátosságok is. Magasvérnyomás megbetegedése 1-9% össz-szervezeti egészségkárosodásként értékelhető, amely ugyanakkor nem hozható összefüggésbe a munkahelyi problémákkal. Maradványállapotot a szakértő nem véleményezett.

[18] A felperes a keresetében igényelt egyéb személyiségi jogsértésének megállapítását a bizonyítási eljárás adatai nem támasztották alá, ezért az elsőfokú bíróság kizárólag a felperes egészséghez fűződő személyiségi jogának megsértését állapította meg. E személyiségi jogsértés 6 hónapig állt fenn, amely életvitelét átmenetileg elnehezítette és ezért ennek ellentételezéseként az igényelt összeghez képest 1 000 000 forint sérelemdíjat állapított meg. Az összecszerűség mérlegelése során figyelemmel volt a jogsértés súlyára, annak ismétlődő

jellegére, a jogsértésnek a felperesre gyakorolt hatására, valamint a sérelemdíj regresszív funkciójára is.

[19] Az elsőfokú bíróság a perköltség összegét a Pp. 83. § (1)-(3) bekezdéseinek alkalmazásával a megbízási szerződésben foglaltak szerint állapította meg. Ennek során figyelembe vette, hogy a felperes az egyik kereseti kérelme vonatkozásában teljes mértékben pernyertes lett, a sérelemdíj összegének a meghatározása pedig bírói mérlegeléstől függött. Megállapította, hogy a felperes a perköltséget megbízási szerződés alapján az Ükr. 2. § (1) bekezdése alapján kérte, az eljárás során végig tételes kimutatást végzett, ezért az általa kimutatott költségeket, az arra fordított időt és annak számítását elfogadta.

[20] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése alapján eljáró Szegedi Ítéltábla az Mf.I.40.018/2025/14. számú ítéletével az alperes sérelemdíj iránti igény megalapozatlansága körében előterjesztett ellenkérelem-változtatását elutasította. Az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperes által a felperes részére fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1 032 626 forintra leszállította. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Kötelezte az alperest 296 780 forint másodfokú eljárási költség megfizetésére. Kötelezte az alperest 140 315 forint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére és megállapította, hogy a 112 000 forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

[21] Ítéletének indokolása szerint az alperes fellebbezésében előadott azon hivatkozása, hogy a felperes egészségkárosodását a saját elháríthatatlan magatartása okozta, illetve annak túlnyomó részét a felperes vétkesen maga okozta a Pp. 7. § (1) bekezdés 4. pontja alapján meg nem engedett ellenkérelem-változtatásnak minősült, amelynek a Pp. 373. § (3) bekezdésében meghatározott feltételei nem álltak fenn, ezért azt elutasította.

[22] Az alperes fellebbezésében foglaltakkal szemben rámutatott arra, hogy a szakvélemény a felperes egészségkárosodását a munkahelyi problémákra vezette vissza, annak konkrét meghatározása pedig nem minősült szakkérdésnek, hanem a tényálláshoz tartozó kérdés, amit a bizonyítás adatai kellően alátámasztottak.

[23] Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a sérelemdíjösszegezésénél irányadó szempontokat helyesen vonta mérlegelési körébe, abból levont következtetésével egyetértett. Rögzítette, hogy az alperesnél történt eseményeket (szóbeli, majd írásbeli figyelmeztetést és végül felmondás) követően 12 napos intézeti gyógykezelésre szorult, pszichés zavara, az alkalmazkodási zavara, illetve a kevert szorongás és depresszió a betegség szintjét elérte, hat hónap elteltével adekvát terápia mellett maradványtünetek nélkül megszűnt. Ez a helyzet nemcsak a felperesre, hanem a családjára is hátrányos kihatással volt. Kiemelte ugyanakkor, hogy az ítélet tényállása erre irányuló fellebbezés hiányában változatlanul tartalmazza a felperes terhére rótt cselekményeket, amelyek kiinduló pontjai voltak a szóbeli, majd az írásbeli figyelmeztetésnek, az elrendelt kivizsgálás eredményeként végül a jogviszonya megszűnésének. Bár sem az írásbeli figyelmeztetés, sem a felmondás nem minősült jogszerűnek, ugyanakkor a felperes név1vel és név2vel szemben tanúsított magatartása olyan közrehatásaként volt értékelhető, amely közrehatott a személyiségi jogsértésben. Mindezeket összességében értékelve az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság által megállapított 1 000 000 forint összegű sérelemdíj arányban áll a felperest ért nemvagyonijellegű sérelmekkel, egyben megfelelő kompenzációt nyújtott és eleget tett a sérelemdíj büntető és prevenciós céljának is.

[24] A másodfokú bíróság az elsőfokú perköltség mérséklése irányuló alperesi fellebbezést ugyanakkor megalapozottnak találta.

[25] Kifejtette, hogy az ítélet rendelkező része alapján levonható következtetés szerint az elsőfokú bíróság az állam által előlegezett költség és az eljárási illeték tekintetében a pernyertesség-pervesztesség arányát egyenlő mértékben állapította meg, ugyanakkor a Pp. 83.

§ (1) (2) és (3) bekezdése alapján a felszámított teljes perköltség összegét megítélte a felperesnek, figyelemmel arra, hogy az egyik kereseti kérelme vonatkozásában teljes mértékben pernyertes lett, a sérelemdíj összegének a meghatározása pedig bírói mérlegeléstől függött.

[26] A másodfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes kereseti kérelme a felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként 1 003 938 forint vagyoni igény megtérítésére, másrészt 3 000 000 forint sérelemdíj megállapítására irányult. Sérelemdíj iránti igényét három nevesített személyiségi jogának megsértése okán terjesztette elő, amelyek közül kettő teljesen megalapozatlannak bizonyult. Ezek egymáshoz való arányát a felperes keresetében 80-20%-os mértékben jelölte meg, ezért 600 000 forint követelés tekintetében – amely a teljes pertárgyérték 15%-a – a felperes mindenképpen pervesztesnek minősült. Megállapította, hogy a Pp. 83. § (3) bekezdése arra az esetre, ha a per kártérítés vagy egyéb olyan követelés iránt folyik, amelynek összecszerű megítélése bírói mérlegeléstől függ, lehetőséget teremt arra, hogy az ellenfelet akkor is teljesen pernyertesnek lehessen tekinteni a perköltségviselés szempontjából, ha a bíróság a követelt összegnél kevesebbet ítél ugyan meg, de az nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak. Az ítélet tábla álláspontja szerint ugyanakkor a megítélt 1 000 000 forint sérelemdíjhoz képest a 2 400 000 forint összegű sérelemdíj iránti igény nyilvánvalóan eltúlzottnak minősül.

[27] A másodfokú bíróság a Pp. 83. § (2) bekezdésének alkalmazásával megállapította, hogy a felperes közel 50%-ban minősült pernyertesnek. A fellebbezési kérelem korlátaira figyelemmel azonban az elsőfokú bíróság által megítélt perköltség mértékének csökkentése során figyelemmel volt az alperes fellebbezésében megjelölt összegre, ezért a felperes részére megítélt elsőfokú perköltséget 1 032 626 forintra szállította le.

[28] A másodfokú perköltség megállapítása során a Pp. 383. § (2) bekezdésének, továbbá a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 4. § (1) és (2) bekezdésének rendelkezéseire figyelemmel az alperes fellebbezése kapcsán igényelt 113 munkaórától a perköltségre vonatkozó rész kapcsán 3 munkaórát, a csatlakozó fellebbezésre készített ellenkérelem vonatkozásában 5 munkaórát; míg a felperes fellebbezési ellenkérelmére az irattanulmányozásra megjelölt 5 órát és ellenkérelem elkészítésére megjelölt 17 órát fogadta el. A másodfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel a másodfokú bíróság az alperest 296 780 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

[29] A felperes a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet részbeni, az elsőfokú bíróság ítéletét a sérelemdíj tekintetében helybenhagyó, valamint az elsőfokú perköltség összegét leszállító rendelkezésének hatályon kívül helyezését, a sérelemdíj tekintetében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, összegének 2.400.000 forintra történő felemelését, az elsőfokú perköltség tekintetében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, továbbá a másodfokú perköltség összegének 900 000 forintra történő felemelését kérte. Másodlagos felülvizsgálati kérelmében az első- és másodfokú perköltség viselése és perköltség mértékére vonatkozó rendelkezések hatályon kívül helyezését, az elsőfokú perköltség összegének 4 290 000 forintra, a másodfokú perköltség összegének 900 000 forintra történő felemelését és felülvizsgálati eljárási költségének megtérítését kérte.

[30] A felperes álláspontja szerint a sérelemdíj mértéke körében az első- és másodfokú bíróság megsértette a Ptk. 2:52. §-ában foglalt rendelkezéseket, nem tett eleget a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének és eltért a fellebbezésben hivatkozott, a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.181/2023/8-as számú döntésében foglaltaktól. A másodfokú bíróság más döntéseket vizsgált meg, ezáltal téves következtetésre jutott. A fellebbezésében is hivatkozott ítéltáblai ítéletben a másodfokú bíróság a betegség szintjét el nem érő lelki sérelem miatt állapított meg 1 000 000 Ft összegben sérelemdíjat, míg a perbeli esetben a felperes lelki sérelme a betegség szintjét elérte, 4 újonnan kialakult pszichés betegség került megállapításra, ezért a felperes egészségséreleme a perbeli esetben sokkal súlyosabb összképet fest, mint a hivatkozott ítéletben foglalt következmény.

[31] A felperes hivatkozott továbbá a Kúria Mfv.10.237/2019/4. számú precedensképes határozatában foglaltakra, amelynek elvi tartalma rögzítette, hogy a sérelemdíj az emberi személyiség értékminősége változásának kompenzálása, amely akkor állapítható meg, hogyha a személyiségre jellemző helyzet a korábbihoz képest hátrányosan változik meg. A hivatkozott határozat megállapítja, hogy bármely egészségsérelem megalapozza a sérelemdíj iránti igényt, még akkor is, ha az átmeneti és nem maradandó. A testi és lelki egészséghez fűződő jog az emberi életminőség alapvető meghatározója, annak sérelmét nem lehet bagatellizálni, különösen akkor nem, ha a hátrányos változás a kívülágban is látható, érzékelhető, illetve orvosilag diagnosztizálható. A Kúria a BH2020.235. számon közzétett döntésében pedig azt rögzítette, hogy a sérelemdíj meghatározásakor az okozott hátrány nagyságától függetlenül a jogintézmény büntető funkciójára is figyelemmel kell lenni, amely – a Fővárosi Ítéltábla 2.Mf.31.181/2023/8. számú hivatkozott ítélete szerint – különösen indokolt munkáltatói jogsértés esetén, amikor a kiszolgáltatott helyzetben lévő munkavállaló sérelmére történik jogsértés.

[32] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében példalózó jelleggel felsorolt szempontokat a jelen ügyre alkalmazva a felperes az alábbiakat emelte ki. Álláspontja szerint a jogsértés súlya körében értékelni kellett a felperes mentővel történő kórházba szállítását, a betegség szintjét elérő, 4 újonnan kialakult lelki megbetegedését, a 12 nap fekvőbeteg-ellátását, majd 8 havi járóbeteg-ellátását is. Az ismétlődő jelleg és a felróhatóság tekintetében utalt arra, hogy az alperes a felperest 2022 decemberében először szóbeli, majd 2023.01.06-án írásbeli figyelmeztetésben részesítette, végül 2023.02.22-én felmondást is közölt. Ez utóbbi két munkáltatói intézkedés jogellenességét jogerős ítélet állapította meg. Végül – a jogsértés felperesre és környezetére gyakorolt hatása körében – kiemelte, hogy a felperesen kívül a házastársa is elvesztette munkahelyét, a családját pedig jelentősen megviselte a munkáltató jogellenes eljárása következtében kialakult egészségsérelem.

[33] A felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 83. § (3) bekezdésének megsértésével értékelte az egészségsérelemmel összefüggésben előterjesztett 2 400 000 Ft-os igényt, a megítélt 1 000 000 Ft összegű sérelemdíjhoz képest eltúlzottnak. A másodfokú bíróság e döntését mindössze egy mondatban indokolta, megsértve ezzel a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét is. Kiemelte, hogy a per főtárgya tekintetében a felperes 100%-ban, míg a sérelemdíj iránti igény jogalapja tekintetében 80%-ban lett pernyertes lett.

[34] A felperes sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság e körben mellőzte az adott ügy egyedi körülményeinek értékelését, nem vette figyelembe az alperesi cég rosszhiszemű perviteli szokásait – az eljárás indokolatlan elhúzását – és azt sem, hogy a felperes valamennyi rendelkezésre álló bizonyítékát már a keresetlevélhez csatolta. Nem került értékelésre, hogy a felperes 38 éve fennálló munkaviszonya került megszüntetésre, az, hogy a munkaügyi pernek nem csupán sérelemdíj, hanem a munkaviszony jogellenes megszüntetése is a tárgya volt, amelynek jogalapja tekintetében a felperes 100%-os pernyertes lett, továbbá a

jogellenes alperesi munkáltatói intézkedések következtében szenvedett egészségsérelmet. Mellőzte annak értékelését is, hogy az adott ügyben a munkajogi perek szellemiségének kellene érvényesülnie, amely szerint a munkavállaló mint gyengébbik fél igényérvényesítésének és védelmének elősegítése a cél, a gazdaságilag erőfölényben lévő munkáltatóval szemben. Végül utalt arra, hogy a perköltségre vonatkozó rendelkezés eredményeként a munkaügyi pert pénzügyileg veszteségesen zárná, hiszen a részére megítélt összeg nem éri el a megbízási szerződésben rögzített perköltség összegét sem.

[35] Az előterjesztett 2 400 000 forintos sérelemdíj iránti igényt álláspontja szerint nem lehet eltúlzottnak tekinteni. Ennek alátámasztására utalt a Legfelsőbb Bíróság Pf.III.20.028/1993., a BH1994.3.131. szám alatt megjelent döntésére, ahol a Legfelsőbb Bíróság nem tekintette nyilvánvalóan eltúlzottnak a felperes 3 000 000 forint nemvagyoni kártérítési követelését, annak ellenére, hogy abból csak 1 000 000 forintot ítél meg. Álláspontja szerint e különbséget viszonyítva az azóta bekövetkezett inflációhoz, avagy a minimálbér összegének változásához, még kirívóbb az ítélet tábla döntése. A túlzottság megítélésére általában nem létezik objektív mérce, annak megítélése a bíróság mérlegelésén múlik.

[36] Az alperes a felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását és a felperes felülvizsgálati eljárási költségben történő marasztalását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[37] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[38] A felülvizsgálati eljárás nem a per folytatása, hanem szigorú eljárási szabályok szerint lefolytatható rendkívüli perorvoslat, amelynek során a Kúria a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben eltérő voltát.

[39] A felperes felülvizsgálati kérelme folytán a felülvizsgálati eljárás tárgyát az alperes által fizetendő sérelemdíj mértéke, valamint az első- és másodfokú perköltség összege képezte. A perbeli felmondás jogellenessége és jogkövetkezményei – az alperes felülvizsgálati kérelme hiányában – a felülvizsgálati eljárás tárgyát nem képezte, ezért azt a Kúria nem érintette.

[40] A felperes felülvizsgálati kérelme a sérelemdíj tekintetében megalapozatlan, míg a perköltség összege tekintetében részben megalapozott az alábbiak szerint.

[41] A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése szerint, akit személyiségi jogában megsértenek, sérelemdíjat követelhet az őt ért nem vagyoni sérelemért. A (2) bekezdés szerint a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének

bizonyítása nem szükséges. A (3) bekezdés értelmében a sérelemdíj mértékét a bíróság az eset körülményeire – különösen a jogsértés súlyára, ismétlődő jellegére, a felróhatóság mértékére, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatására – tekintettel, egy összegben határozza meg. A sérelemdíj funkciója kettős: egyik funkciója az okozott hátrány kompenzációja, másrésztől magánjogi büntetés a hasonló jogsértések megelőzése érdekében (Pfv.IV.20.464/2018/8., megjelent BH2019.268., Pfv.IV.20.432/2019/5., Pfv.IV.20.930/2023/5.).

[42] A felperes a felülvizsgálati kérelmében a sérelemdíj összegének megállapításával kapcsolatban a Ptk. 2:52. §-ának, valamint a bíróság indokolási kötelezettségét előíró Pp. 346. § (5) bekezdésének megsértését állította és arra hivatkozott, hogy az összeg meghatározásánál figyelembe vehető szempontokat az eljáró bíróságok jogszabálysértően mérlegelték.

[43] Jóllehet a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése nem taxatív, de példálózó jelleggel felsorolja azokat a szempontokat, amelyeket a sérelemdíj megállapítása során a bíróságnak értékelni kell, ugyanakkor ezek felülmérlegelésére a Kúriának csak abban az esetben van lehetősége, ha a rendelkezésre álló bizonyítékokból csak egyfajta, a jogerős ítéletben kifejtett állásponttal ellentétes következtetésre lehet jutni. Ez azonban az adott esetben nem volt megállapítható.

[44] A felperes felülvizsgálati kérelmével szemben a Kúria megítélése szerint az első- és a másodfokú bíróság e körben eleget tett a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének.

[45] Az Alkotmánybíróság iránymutatása szerint az indokolási kötelezettség része az Alaptörvény XXVIII. cikkében meghatározott tisztességes eljárás alkotmányos követelményének, amely a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik azonban a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89], 3343/2024. (IX.23.) AB határozat, Indokolás [28]}. Az indokolt bírói döntéshez való jog azt a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], megerősítve 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}.

[46] A Kúria a fent kifejtett elveknek megfelelően kialakított jogértelmezése szerint nem jelenti az indokolási kötelezettség megsértését, ha a jogerős ítélet külön nem tér ki a fél által felhozott valamennyi érvre, elegendő a bírósági mérlegelés szempontjait és a jogi álláspontját tartalmaznia (Kúria Pfv.III.20.737/2019/4., Pfv.III.20240/2022/4.) A hatályon kívül helyezést és az eljárás megismétlését az indokolási kötelezettség megsértése csak akkor indokolja, ha az adott ügyben a jogerős határozat alapján nem állapítható meg, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését mi okból változtatta meg és ezért az érdemi határozat nem bírálható felül (Kúria Pfv.IV.20.857/2022/10., Pfv.IV.20.944/2023/6.).

[47] Jelen perben az első-és másodfokú bíróság a saját jogértelmezését és a bizonyítékok mérlegelési szempontjaihoz kapcsolódva kifejtette a jogi álláspontját, amelyből egyértelműen kitűnnek a sérelemdíj összegének megállapítása során figyelembe vett szempontok. A Kúria megítélése szerint a jogerős ítélet indokolása eleget tesz a határozat indokolásával szemben támasztott követelménynek, ezért nem sérti a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdését. Önmagában amiatt, hogy a felperes nem ért egyet az eljárt bíróságok döntésével, nem eredményezi az indokolási kötelezettség elmulasztását, annak megsértését.

[48] A sérelemdíj összecszerősége körében az eljáró bíróságok a jogszabály által is felhívott szempontok mérlegelése során jogszabálysértést nem követtek el. Figyelemmel voltak az alperes jogerős ítélettel megállapított jogellenes intézkedéseire és a felperes közreható magatartására is. E mellett nem volt mellőzhető annak értékelése sem, hogy a súlyosabb, a felperes munkaviszonyát megszüntető intézkedés jogellenességének materiális jogkövetkezményét az eljáró bíróságok az Mt. 82. § (3) bekezdés b) pontja és (4) bekezdése alkalmazásával már levonták, így a jogsértés súlyának értékelésekor kizárólag az intézkedés egészségi állapotra gyakorolt hatása volt figyelembe vehető.

[49] Ténykérdés, hogy a felperesnél évek óta tudottan magasvérnyomás megbetegedés állt fenn, amelyre gyógyszeres kezelést kapott. Tény ugyanakkor az is, hogy a munkáltatói intézkedéseket követően, azzal szoros ok-okozati összefüggésben pszichés betegséget diagnosztizáltak, amellyel összefüggően kórházi gyógykezelésre szorult, majd 6 hónapos járóbetegellátás keretében nyújtott kezelést is kapott. Az elsőfokú eljárásban kirendelt orvosszakértő a felperesnél jelentkező immateriális hátrányt feltárta, amelynek ellentételezésére a sérelemdíj szolgál. Ennek összecszerőségét az eljáró bíróságok kellően megindokolták.

[50] Következetes a bírói gyakorlat abban, hogy az egyes egyedi esetekben megítélt sérelemdíj összege csak kivételesen ad lehetőséget az összehasonlításra. A felperes által felhívott, a Fővárosi Ítéltábla 31.181/2023/8. számú döntése – figyelemmel a Pp. 406. § (1) bekezdésében foglaltakra – a felülvizsgálati eljárás alapját nem képezheti, az abban meghatározott sérelemdíj összege a Kúria eljárása során nem irányadó.

[51] A más, összehasonlításra alkalmas ügyekben hozott döntéseket nem lehet automatikusan alapul venni, mert az egyéni körülmények és az egészségkárosodásból származó hátrányok különbsége az, ami alapot adhat az eltérő mértékű sérelemdíj megállapítására (Kúria Mfv.VIII.10.030/2023/7. megjelent: BH2023.276.)

[52] A perben kirendelt és a felek által sem vitatott szakértői vélemény megállapítása szerint a felperes munkaviszonnyal összefüggő mentális betegsége csak korlátozott ideig állt fenn, 6 hónap után maradványtünetek nélkül gyógyult, amelynek figyelembe vétele nem volt mellőzhető. A bíróságok ezért a mérlegelés során nem követtek el olyan jogszabálysértést, amely eltérő, a jogerős ítéletben helybenhagyott összegnél magasabb mértékű sérelemdíj megállapítását megalapozná. Ez az összeg alkalmas volt arra, hogy elégtételt nyújtson a felperesnek az elszenvedett nem vagyoni hátrányért és visszatartsa a munkáltatót a hasonló jogsértésektől.

[53] A felperes az elsőfokú perköltség összege tekintetében ugyanakkor megalapozottan hivatkozott a másodfokú bíróság jogszabálysértésére.

[54] E körben rögzítendő, hogy a felperes a keresetében a felmondás jogellenességének jogkövetkezményeként 573 678 forint és 430 260 forintos anyagi követelést terjesztett elő, amely körben teljes egészében pernyertes lett. A keresetben megjelölt 3 000 000 forintos sérelemdíj iránti igényét 80%-ban – tehát 2 400 000 forint összegben – az elszenvedett egészségkárosodásával összefüggésben, míg 20%-át – azaz 600 000 forintot – egyéb személyiségi jogai megsértése miatt igényelte. Elsőfokú perköltségét 4 290 000 forintban jelölte meg, amelyet a megbízási szerződés becsatolásával és tételes elszámolással igazolt. Az elsőfokú bíróság az igényelt perköltség teljes összegét megítélte részére, hivatkozva arra, hogy az egyik kereseti kérelme vonatkozásában teljes mértékben pernyertes lett, a sérelemdíj összegének meghatározása pedig a Pp. 83. § (3) bekezdése alapján bírói mérlegeléstől függött. A másodfokú bíróság ítéletében az elsőfokú perköltség összegét az alperes fellebbezésére figyelemmel 1 032 626 forintra szállította le. E körben figyelembe vette, hogy a felperes, jóllehet a felmondás jogellenességének jogkövetkezménye körében teljes egészében pernyertes lett, ugyanakkor a sérelemdíj körében a 600 000 forintos követelés

tekintetében – amely a teljes pertárgyérték 15%-a – pervesztesnek tekinthető és az egészségsérelem miatt előterjesztett 2.400.000 forinthez képest a jogerős ítéletben helybenhagyott 1 000 000 forintos sérelemdíj összege eltűzött, ezért a Pp. 83. § (3) bekezdésének alkalmazására nem látott jogi lehetőséget. A perköltség összegét – annak ellenére, hogy az összecszerű kereset körében 50%-ban pernyertesnek minősült a felperes – az alperes által elfogadott összegre, az előterjesztett igény $\frac{1}{4}$ -re leszállította.

[55] A felperes a felülvizsgálati kérelmében e körben részben helytállóan sérelmezte a jogerős ítélet döntését. A másodfokú bíróság azt helytállóan állapította meg, hogy a felmondás jogkövetkezményei tekintetében a felperes teljes egészében, míg a sérelemdíj tekintetében részben lett pernyertes. Egyértelmű pervesztessége ugyanakkor a képmáshoz és a jóhírnév megsértéséhez fűződő személyiségi jogsértés elutasítása esetében állapítható csak meg, amelynek összege 600 000 forint. Ez az összeg ugyanakkor a teljes kereseti kérelemnek mindössze 15%-a volt.

[56] A Kúriának az egészségsértés miatt megítélt sérelemdíj okán abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy az előterjesztett 2.400.000 forinttal szemben megítélt 1.000.000 forint a Pp. 83. § (3) bekezdése alapján tekinthető-e olyan eltűzött igénynek, amely a pervesztesség arányának megállapítása során figyelembe vehető.

[57] A Kúria ebben a kérdésben nem osztotta a jogerős ítéletben foglalt álláspontot, amelynek érdemi kifejtését a másodfokú bíróság a Pp. 346. § (5) bekezdésének megsértésével elmulasztotta.

[58] A sérelemdíj összege mindig bírói mérlegelés eredménye, ezzel összefüggésben az egyes bírói ítéletek összehasonlítása nehézségeket okoz. A tényállások általában nem azonosak, így az összehasonlítás alapjául sem szolgálhatnak, amely körülmény nehézséget okoz a kereseti kérelem előterjesztése során is. Arra nézve, hogy egy előterjesztett sérelemdíj iránti igény mikor minősül túlzott mértékűnek, nincs objektív mérce vagy számszerűségi határ, ez mindig a bírói mérlegelés körébe tartozik. Ennek során a bíróságnak nemcsak az összecszerűségi arányoknak kell jelentőséget tulajdonítani, hanem azt a körülményt is értékelheti, ha az összecszerűség meghatározása fokozott mértékben függ a bírói mérlegeléstől. A perbeli esetben az eljáró bíróságok elsődlegesen saját döntésük alapján határoztak az 1 000 000 forint összegű sérelemdíjról, azt a Ptk. 2:52. §-ában foglalt szempontoknak megfelelően indokolták is, ugyanakkor ennek tényéből nem következik, hogy a keresethalmazatban előterjesztett ezen igény túlzott mértékű lett volna. A felperes saját szubjektív értékítélete alapján az általa elszenvedett sérelem szubjektív megítéléséből kiindulva határozta meg kereseti igényét, amelyet ugyanakkor a bíróságok nem találtak kellően megalapozottnak. Ugyanakkor önmagában ebből a körülményből nem következik, hogy az igényelt összeg túlzott mértékű lett volna. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérően jogszabálysértően mérsékelte a perköltség összegét, annak leszállítására – mivel a jogi képviselő által felszámított összeg arányossága nem volt vitatott – csupán a pervesztesség 15%-os arányában volt jogi lehetőség. Erre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a sérelemdíj összecszerűsége tekintetében a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, a perköltség összegére nézve azonban a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta és az alperest a pervesztesség arányában kötelezte perköltség megfizetésére. Ezt meghaladóan a jogerős ítéletet nem érintette.

[59] A másodfokú bíróság a fellebbezési eljárás során a perköltség megállapításakor szintén jogszabálysértést követett el. Az alperesnek a kereset teljes elutasítására vonatkozó fellebbezése túlnyomórészt alaptalannak bizonyult, pernyertessége csak az elsőfokú perköltség összegének 15%-ában állapítható meg, míg a felperes a sérelemdíj összegének felemelésére irányuló csatlakozó fellebbezése volt alaptalan. A fellebbezés pertárgyértéke így

2.003.938 forint, a csatlakozó fellebbezés pertárgyértéke pedig 1.400.000 forint. Az alperes 58%-ban lett pervesztes, ezért a felperes perköltségét is ebben az arányban köteles megfizetni.

A döntés elvi tartalma

[60] Arra nézve, hogy egy előterjesztett sérelemdíj iránti igény mikor minősül túlzott mértékűnek, nincs objektív mérce vagy számszerűségi határ, ez mindig a bírói mérlegelés körébe tartozik. Ennek során a bíróságnak nemcsak az összecszerűségi arányoknak kell jelentőséget tulajdonítani, hanem azt a körülményt is értékelheti, ha az összecszerűség meghatározása fokozott mértékben függ a bírói mérlegeléstől.

Záró rész

[61] Mivel a felülvizsgálati eljárás során a pernyertesség és pervesztesség arányában számottevő különbség nem volt, ezért a Kúria a Pp. 83. § (2) bekezdése alapján úgy döntött, hogy a felek a felülvizsgálati eljárási költségüket maguk viselik.

[62] Az alperes a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére. Tájékoztatja a bíróság az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie; a megfizetés során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát. A felperest terhelő felülvizsgálati eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése szerint az állam terhén marad.

[63] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[64] A határozat ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2026. május 6.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna s.k. bíró, Dr. Pataki Árpád s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

tisztviselő